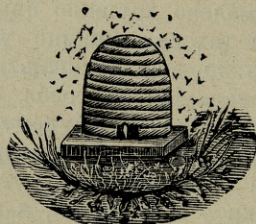


СРПСКИ ПЧЕЛАР



ИЛУСТРОВАН ОРГАН ЗА СРПСКЕ ПЧЕЛАРЕ

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ:

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

ГЛАВНИ УРЕДНИК:

Јован Живановић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Иван Маширевић

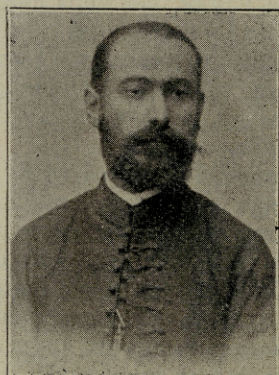
Бр. 3.

Изази једанпут ме-
сечно

Цена је листу на годину
2 ф. или 5 дин.

Година
III.

О спајању и појачавању кошница.



Васа Латинкић, парох

Она кошница, која није у стању да за време главне паше напредује болесна је, а таквих кошница, мање више сваки је пчелар морао имати на пчелињаку. Узрок томе болесном стању јесте тај, што се преко зиме неке кошнице заиста побоље од заразних болести као: од срдоболе, или што не имају доволно ваздуха или воде и т. д. Но није само она кошница болесна која се разболела од какве заразе, већ кажемо да су и све оне болесне, које су врло слабе у зиму и из зиме изашле. Слабице држати на својем пчелињаку готова је болест, е тога умни пчелар има добро пазити да за време узимавања све недостатке отклони на својем пчелињаку. Велика је кубура имати слабице у пролеће, не зна човек шта да ради с њима?

Друштво је у таквим кошницама слабо, па ако није љута и јака зима могу и слабице зиму прекужити, но с пролећа тешко је с њима управљати и радити. Дуго у пролеће не могу слабице да се опораве друштвом, матица леже јаја но то је све мало и незнатно, јер малено друштво није у стању однеговати веће легло, стога нам такове кошнице увек слабе остају. Појачати слабице у рано пролеће додавањем готова легла из јачих кошница опасан је посао, јер се треба бојати да не би и она јача кошница ослабила леглом, не будемо ли добро пазили лако може наступити да од једне две слабице направимо. Појачати можемо кошнице додавањем заклопљеног легла тек много доцније, када се легло знатно умножи у кошницама, а никако у рано пролеће.

Сада настаје питање па шта да радимо са слабицама у јесен? Ако будемо имали на својем пчелињаку слабица, најбоље би било да такове кошнице спајамо једну с другом, па да их тако удесимо да буду јаке друштвом и медом, јер само с таквим кошницама можемо у пролеће сигурно напредовати. Почетници пчелари теже се одважавају да своје кошнице спајају, жао им је да од две три слабице једну направе. Но ко тако мисли и ради нема право. Није довољно имати на пчелињаку велики број кошница ма каквих, већ је увек практичније и боље задовољити се и са мањим бројем добрих и јаких кошница. Само добре кошнице могу пчелару од користи бити, а слабице држати и неговати не спада у рационално пчеларење.

Колико је њих пчелара напустило пчеларење само стога, што су са слабицама отпочели пчеларити. Такови рад убија сваку вољу на даље пчеларење. Ремек дело сваки је пчелар показао, који је своје кошнице добро узимио. Није то доста само утоплити кошницу да зима друштву не науди, већ мора пчелар и то на уму имати кад узимљује своје кошнице, да и само друштво може зими одолети, а само јака друштва могу зиму добро издржати уз све оне увете, који се траже при добром узимљивању. Спајање и појачавање кошница у позну јесен спада такође у најглавнији увет доброг презимљења.

Па како ћемо спојити слабе кошнице? Пре свега треба да знамо да ли ћемо од две слабе кошнице направити спајањем једну јаку, која ће моћи добро презимити и која ће доста јако друштво имати; или ћемо из једне јаке кошнице поделити друштво и мед па појачати њоме оне слабице којима треба помоћи у јесен. Од две слабице направимо једну јаку кошницу онда, ако су исте тако слабе да немају задоста ни меда ни друштва, па ако је мало и две, ми ћемо од три једну направити. Најбољу кошницу у пчелињаку спојићемо и њоме ћемо појачати слабице онда, ако су слабице доста јаке друштвом, па још кад најбољу кошницу* поделимо и спојимо са слабицама, додавши им

* Јаку кошницу подијелити и спојити дијелове њене са слабицама не бих чинио никад, него слабице међу собом спајати — то држим да је економски.

и меда, онда смо једном кошницом појачали своје слабице, које ће без бриге чиле и здраве из зиме изаћи. Тако појачане слабице неће у пролеће куњати, шта више биће пчелару од користи и радости, јер ће се друштво у пролеће брзо развијати и до главне паше изједначиће се са осталим добрим пресадима на пчелињаку.

Када хоћемо да спојимо кошницу са кошницом, то морамо на неколико дана пре обезматичити неке слабице, затим морамо пазити да нам најбоља матица остане у оној кошници коју хоћемо да појачамо. Обезматичити кошнице добро је стога, што кошница, која је дуже времена била безматак, примиће и младу неоплођену матицу. А искуством је и то доказано, да *пчеле, које смо из више кошница у једну стресли, примлају оплођену матицу одмаг*. Ако смо ради да појачамо кошницу, у којој је матица стара, која не би могла дуго вршити своју дужност, то ћемо такову матицу убити, а изабраћемо младу и плодну матицу из ма које слабице на пчелињаку, па ћемо је додати оној кошници коју хоћемо да појачамо.

Спајати кошнице најбоље је пред вече. Хоћемо ли да појачамо американку са слабијом американком, ми ћемо отворити кошницу, коју хоћемо да појачамо, па ћемо разредити оквири, пчеле ћемо добро цимом накадити, како у једној тако и у другој кошници, па ћемо из слабице истрести (пренети) све пчеле у ону американку, коју смо ради да појачамо. Врло је добро при спајању кошница натрти кошницу матичњаком (*melissa officinalis*) да би пчеле један мирис добиле, тиме се пчеле пре спиријатеље и брже се навикну једно на друго.

Да се пчеле што брже смире и спиријатеље треба их раствореним медом попрекати, тиме ће се пре прилагодити на ново друштво и на нову кошницу. Ово треба чинити пред вече да се не би на мед намамиле пчеле из суседних кошница. Не буде ли пчелар опрезно поступао, лако може изазвати крађу међу пчелама, па ће му цео посао безуспешан остати. При сваком спајању и појачавању кошница мора пчелар бадрим оком пазити да пчеле матицу не упропасте. Ма у којој кошници да смо матицу оставили треба је за дан два у кавешчићу затворену држати, док се пчеле не смире.

На пчелињаку г. Јов. Живановића, још као ученик његов, спајао сам кошнице по његову начину овако: Јача американка мора увек остати на својем месту. Ако би је помакли ма куд на страну, пчеле би из ње увек летиле на своје старо место. У таковој американци поваде се празни сувишни оквири, иза оквира уметнућемо преграду од даске, којој је средина од жица исплетена. Иза те преграде уметнућемо по неки оквир с медом или леглом, ако га има у оној слабици коју хоћемо да спојимо, затим ћемо стрести све пчеле из слабице иза преграде и кошницу ћемо затворити.

Кроз жице од преграде брзо ће се взмирити пчеле из сла-

бице са пчелама, којој смо додали слабицу. Сутра дан пред вече треба отворити кошницу, преграду ћемо напоље извадити а оквире треба уредити. Тиме смо на врло лак и практичан начин спајањем појачали американку. И у овом случају треба пчеле добро накадити и медом попрскати као што је већ напред речено.

Кад имамо на пчелињаку више ројева који су слаби, као што је случај ове године био, па хоћемо да спојимо два три роја у један, то треба узети сасвим празну кошницу и у њу ћемо помешати оне ројеве, које хоћемо да спојимо, јер у новој кошници пре ће се пчеле измирити и спојити. Првенце треба спајати с првенцима, а другенце и трећаке једно с другим. Ово је у главном што треба да знамо када хоћемо своје кошнице да спајамо у јесен, но да не би ко помислио да се само у јесен могу кошнице спајати, то морам споменути да умни пчелари спајају кошнице и у пролеће и преко лета. Кошнице са покретним саћем као што видимо врло је лако спојити. Мало је већ тежи посао спојити просту плетару са американком, ту се већ тражи више обазривости и вештине.

Но пошто су мање више сви ројеви, које хоћемо да спојимо слаби, друштво је малено, а саће није изведено ни до полак кошнице, то је тим и посао олакшан. Када хоћемо да спојимо плетару са американком, ми ћемо пчеле добро димом накадити, саће треба повадити а матицу убити, затим ћемо све пчеле пренети у американку и поступаћемо даље као што смо напред споменули. Плетару са плетаром спојићемо овако, пред вече када се све пчеле на пчелињаку смире, треба узети рој у плетару па на тај рој метнућемо одозго празну плетару тако, да уста на уста дођу, а обе кошнице на саставку и преко лета чаршавом ћемо увезати, да не могу пчеле никуда напоље излазити, од доле треба у кошницу лупати, па ће све пчеле мало по мало више се пењати а све ће прећи у празну плетару. Да брже пчеле пређу у празну плетару, треба је медом намазати, а лупати треба од доле по пуној кошници све дотле, док се пчеле горе не попну. На коме су крају пчеле у кошници познаће се по зујању пчела. Ако пчеле не би хтеле напустити своју кошницу, онда треба рој замочити у воду тако, да је у почетку батак од кошнице са четири прста у води, а после постепено све већма и већма треба рој у воду спуштати. Пчеле чим воду осете у кошници да пролази бегаће и пењаће се горе у ону празну. Кад су се све горе попеле, онда треба потражити матицу и убити, а после ћемо стрести у ону плетару, коју хоћемо да ојачамо. Спајати плетару са плетаром као што видимо кубурно је и није пробијачно. Није довољно само рећи треба матицу наћи и убити, а пчеле ћемо додати оној кошници, коју хоћемо да појачамо, кад знамо да није баш тако лако наћи матицу међу пчелама, које крију своју матицу као највеће благо.

Свакоме је пчелару познато да се са простим кошницама врло мало може умно пчеларити, свака операција коју би хтели у простој кошници извести отештана је, јер нисмо у стању оком својим допрети у последњи кутић њезин. Само је кошница са покретним саћем отворена књига за пчелара, коју можемо листати на коју год хоћемо страну и чим је отвори умни пчелар, на први поглед јасно чита из ње шта јој не достаје, на јој може у свако доба лако у помоћ притећи. Спајати кошнице са покретним саћем врло је лак посао, а од велике је користи за умно пчеларење, особито када је слаба паша преко године. У неродној години не може пчелар имати на својем пчелињаку толики број добрих и јаких кошница, да може њима слабице појачати а да не оштети исте. Оставити слабице преко зиме и с њима се у пролеће мучити, труд је велик, који кошта и материјалних жртава, стога не трпимо слабице на својем пчелињаку већ их у јесен спајајмо. Златне су речи Берзона, оца рационалног пчеларства, који вели: „У рано лето ваља правити вештачке ројеве а у јесен треба слабице спајати.“

Лазак 3./VI. 1898.

Васа Латинкић,
парох.



Берзон, Дикел и уредник „Hrvatske pčele“.

Дикел, уредник пчеларских новина њемачких још у почетку ове године изашао је са теоријом да матица носи само оплођена јаја, из којих се развијају не само пчеле, него и трутови, а пчеле одређују помоћу својих жлијезда кад је матица већ свијела јаје, хоће ли се из њега развити пчела или трут или матица. Преко цијеле ове године изнаша он и експерименте своје, које тобоже поткрепљују његову теорију. У 18. броју истих пчеларских новина изнаша њеки Мајер експеримент свој, из којег излази да матица носи само оплођена јаја и који дакле иде у прилог теорији Дикловој. Тај се експеримент дошао г. Пењићу, уреднику „Hrvatske pčele“, те хоће да заслијепи своје читаоце као да је и он тако исти експеримент извео као и Мајер и да већ пет година „извађа разне експерименте“, а у ствари ништа није истина. Ево шта пише Пењић у 9. и 10. броју „Hrvatske pčele“: „Не мислим овдје, да опишем рад и дјеловање, или можда животопис ових заслужних мужева на пољу рационалнога пчеларства, него хоћу, да своје једно ново искуство читатељима „Hrv. pčele“ саопћим. Моје најновије искуство у пракси противи се доњекле усвојеној теорији Дра Берзона, а прилично се слаже с најновијим назорима Ф. Дикела. Истинабог врло ми је тешко спријатељити се

овом посве новом науком, а то тим више, што сам и као учитељ пчеларства на кр. учитељској школи, течајем година, оснивао сва своја предавања само на теорији Дра Берзона, па сам се тако у ту науку посве уживио. Теорију дра Берзона сматрао сам непобитном, али признати морам, да су ми се и назори Ф. Дикела прилично свиђали. По природном закону излегу се из оплођених јаја коли мушка, толи и женска бића, а теорија Берзона баш код пчела тај опћенити природни закон побија. Берзон није додуше за своју тврдњу никада придонео директних доказа, па када сам напокон ушчитао, да је и гласовити природописац професор Лајкарт положио велику важност у назоре Дикелове, одлучих се у властитој пакси потражити истину, како је то учинио и њеки Ј. Мајер“. Кад са овим испоредимо чланак Ј. Мајера, који је написан у форми писма на Дикела, онда ћемо се потпуно увјерити да је г. Пењић просто превео то писмо па га узео за своје, што ни мало не доликује једном уреднику. Молим читаоце „Српскога пчелара“ да испореде оно, што смо као Пењићево навели са писмом Ј. Мајера, које гласи овако: Sie können sich ja wohl recht gut vorstellen, wie schwer es einem fallen muss, sich mit einer völlig neuen Lehre zu befreunden, wenn man als Lehrer der Bienenzucht jahrelang eine andere vorgetragen hat und sich dermassen in sie hinein lebte, dass sie einem gleichsam in Fleisch und Blut übergegangen ist. In dieser Lage befand ich mich, als ich Ihre neue Lehre kennen lernte. Dr. Dzierzons Ansicht hielt ich für unumstösslich richtig, musste mir aber auch sagen dass die Ihrige von vornherein bei ruhiger Ueberlegung vieles für sich hatte. Insbesondere verstösst sie nicht gegen das allgemein anerkannte Naturgesetz, dass aus befruchteten Eiern sowohl weibliche als männliche Nachkommen hervorgehen, was Dzierzons Theorie ja bekanntlich in Abrede stellt. Dzierzon konnte freilich für diese Behauptung nie einen direkten Beweis erbringen, und als ich noch dazu las, dass der grosse, Naturforscher, Professor Leuckart, Ihrer vorgetragenen Auffassung eine so grosse Bedeutung beimass, da entschloss ich mich, durch eigne Versuche, die Richtigkeit ihrer Lehre zu prüfen. Кад се то њемачко писмо испореди са Пењићевим чланком, онда излази јасно да је г. Пењић просто превео писмо Мајерово, да је дакле Мајер просто г. Пењића ипнотизирао, па му је онда сугестијом своје писмо као његово увртио у главу, те сад г. Пењић тврдо мисли да је он сам главом написао онај чланак у Хрватској Рчели и да је експерименте правео а не г. Мајер. Какав је то експеримент Мајеров? Г. је Мајер натрапао на матицу кад је носила јаја у ћелице трутовске и он је одмах та јаја иглом кукастом извукао напоље и метнуо их у ћелице пчелиње и то у кошници, која је већ петнаест дана безматка и у којој дакле није било ни јаја ни уљева. Пчеле су у тој кошници из тихих доданих трутовских јаја у ћелице пчелиње из једнога јајета.

извеле матицу као што каже г. Мајер, која се последије неколико дана оплодила, те сад носи јаја и пчелиња и трутовска. У својој радости кличе Мајер да је Ђерзонова теорија пропала, те ће је одсада у својим предавањима спомињати као историјски интересантан факат. Мени није стало до тога што се г. Мајер шали и прави комедију са својим експериментом, али ми је баш од срца жао што је залудио г. Пењића ипнотом и сугестијом да мисли да је и он баш таки исти експериментат извео те вели, „да се надаље у свим предавањима не ће, пити може држати више Ђерзонове теорије“. Кога не мрзи да испореди писмо г. Мајера са чланком г. Пењића, тај ће се увјерити да је уредник Hrvatske рече постао пчела туђица. Ко експерименте прави, тај ће своје експерименте просто написати, а не ће туђе чланке за своје узимати. И гле! чуда како је г. Пењић удесио заједно са Мајером да изнесе своје експерименте на сриједу! Прије петнаест година видео сам ја матицу окружену пчелама у највећој слави и помпи и то сам у „Пчели“ која је излазила у Биограду, и описао и слику донио. Уредник „Пчеле“, покојни Посниковић пошаље клише од слике, која представља матицу у највећој слави и помпи, г. Пењићу да донесе и он то у Hrvatskoј рчели. Пењић донесе ту слику, али без описа војега и напише уз слику неколико ријечи како је и он видео матицу у највећој слави и помпи и кад је то опазио у кошници, дозвоа је брзо са сокака некога радника за свједока да и он то види. Покојни Посниковић писао ми је како се слатко смијао кад је то читао. Ето тијем начином постаје г. Пењић изумјевач чега хоћеш. Штета што Пењић није парњак Ђерзонов, зацијело би одмах, како је Ђерзон открио партеногенезу, и он као своје „откровеније“ објавио свијету партеногенезу „kako је то učinio i њеки Dzierzon“. Али се на жалост г. Пењић доцније родио.

Најљепше је да г. Пењић Диклову ипотесу и не разумије. Г. Пењићу! знајте да Ђерзонова теорија још стоји и ја је још предајем у богословији и са истијем одужевљењем као и прије 23. године. Знајте да Дикел још пије побио Ђерзонову теорију. Његови се закључци не оснивају баш сасвијем на експериментима, него много што шта говори по својој памети. Г. Пењић треба да зна да партеногенеза још стоји и не може је нико порушити. Сам Дикел то не пориче. Дакле како може г. Пењић казати: По природном закону излегу се из оплогјених јаја коли мушка, толи и женска бића, а теорија Dzierzonova baš kod пчела тај орченити природни закон робља. Зна ли г. Пењић да матица не спарена и не оплођена носи јаја, из којих се развијају трутови. Зна ли г. Пењић да се пчела не може спарити ни оплодити, па ишак може снлјети јаје, из којега се развије трут. То не пориче ни Дикел нити може ико порећи. Нема тога, који ће то порећи. Па шта онда г. Пењић трабуња којешта. Ја немам воље даље да говорим о овој ствари, али стојим на услузи г. Пењићу

да му докажем да се ипoteза Диклова растопила од непобитних доказа и експеримената као восак пред лицем огња. Нека изиде г. Пењић на сриједу, ако смије, па ћу му доказати да су експерименти Мајерови лажни и Диклова ипoteза да је већ сахрањена. Што се тиче експеримената Пењићевих, то ће бити сваком читаоцу јасно, који овај чланак прочита, да г. Пењић никаквих експеримената није правио нити се разумије у таким стварима, него да је г. Пењић просто пчела туђица. Ја то ни бих све ништа спомињао, нити би г. Пењића тако обнажно и изнио га пред пчеларски свијет као просту пчелу туђицу, да се није из њеке, мени добро познате кухарнице ударало недостојно против мене називајући ме „такозваним Србином“ а патријарха српскога „такозваним српским“ патријархом. Пчеле су туђице на-сртљиве, зато г. Пењићу изидите са својим експериментима на сриједу, па да вам одшалимо шалу.

Глав. уредник.



Епохална дела г. Аце М. Живановића.

„О гиздави госиодине,
Кћ под собом гледаш звјезде,
Толико се твоје гизде,
Движу горје у висине.“

(Д. Златарић.)

Прекрасна и препозната изјава г. Аце М. Живановића штампана у 5. бр. београдског „Пчелара“, а прештампана у 10. бр. „Српског Пчелара“ од о. г. у колико је ујела за срце све праве пчеларе а посебно многобројне ученике г. проф. Јована Живановића, у толикој истој мери нас је збљо обрадовала прерадосном новашћу, да ћемо „у најскоријој будућности“ видети пред собом епохална дела на пољу пчеларства, а венац славе разуме се да ће овенчати главу г. А. Ж. само он као скроман (?) човек неће то да каже. — Та изјава — поред написаног — довикује нам још и ово:

Радујте се српски пчелари и опет велим радујте се, јер се српском свету родио реформатор на пољу пчеларства у особи г. А. Ж. који ће „у најскоријој будућности“ задивити свет чудесима пчеларским. Звезда проф. Јована Живановића почиње тамнети; и за најкраће време, неће се ни знати да је у опће постојао какав Ј. Ж. јер лумен који је засјао од Београда, сасвим ће му сјај својом надмоћном светлошћу прогутати! Пут којим ће г. А. Ж. да поведе српске пчеларе неће бити онај, којим је до сада ишао проф. Ј. Ж. и његови ученици, већ неки нов! А то другим речима значи: да сви радови и дела проф. Ј. Ж. на пољу пчеларства, не вреде ама баш ни решето шљива.

Све што је Ј. Ж. до сада написао треба одмах спалити, јер не води мети; а што је главно смета епохалном раду г. А. Ж. — Дакле сви радови на пчеларству проф. Ј. Ж. као н. пр. „Срп. рјечник за кованџије“. — „О матици, пчели и труту“ — „Фрања Хубер о пчели и данашње стање науке о пчели“ — „О спаривању и оплођивању у животиња у опће, а особито о партеногенези у пчела“. (Узгред нека је речено да је о овој књизи врло похвалну критику изрекао г. Д. Ружић бивши проф. природ. наука у ужичкој реалци) — па даље: „Пчеларење у Срба“ — „О запањању талиј. матица“ — „Пчеларски календар“ — „Радијонално (умно) пчеларење“ — „Американка и Гравенхорстова кошница“ — „Одломци из речника за српске пчеларе“ — „Одломци из теорије пчеларства“ — па пчеларски чланци Ј. Ж. у „Привреди“, „Пчели“, „Славонској пчели“ (после „Хрв. пчели“) даље пчеларске поуке које већ од много година доносе календари „Годишњак“, „Орао“, „Србобран“, — даље: „На осовини роди мед“ — „О меду“ и т. д. и т. д. сви ти радови па и сам велики „Српски Пчелар“ то најмонументалније дело Ј. Ж. на пољу пчеларства све то ђутуре не вреди ништа, јер све то да није написао Ј. Ж. написао би још боље г. А. Ж. — Исто тако и пчелињак Ј. Ж. (та бесплатна школа за свакога пчелара коме практичне поуке треба) не вреди ништа. А да је кошница проф. Ј. Ж. право убијство за пчеларе, та то већ и букварци знају. На послетку, сав труд и све пожртвовање проф. Ј. Ж. којим он богослове већ двадесет година — и то 8 година „без награде без икакве плате“ — одушевљава, теоретички и крактички пчеларењу учи, те као пијонере за ширење пчеларства, на све стране Српства шаље, којих број данас већ у стотине иде, све су то саме којештарије и неозбиљан рад, за то му је г. А. Ж. и довикнуо: „на озбиљнији рад г. Живановићу.“ — Ето то је од прилике смисао изјаве г. А. Ж.

И тако једним дрским потезом пера, хтео би јучерашњи г. А. Ж. да збрише сав благословени рад г. Ј. Ж. на пољу пчеларства, који близу четврт века неуморно и са највећим пожртвовањем обрађује и украшава то пре још 20 година тако голо и пусто наше пчеларско поље.

И заиста, ко прочита ону бесомучну изјаву мора се запитати: може ли човек који је у нормалном стању онако писати? Да је ту изјаву написао један А. Ж. не би нам толико чудно било. Али пошто је ту изјаву написао један уредник „Пчелара“ и кад још узмемо да тај „Пчелар“ није пусто масло А. Ж. већ лист Српског Пчеларског Друштва, онда не можемо, а да се не скаменимо од чуда. Па за то ми питамо српско пчеларско друштво: са чијом дозволом и да ли са знањем његовим А. Ж. донесе ону кобну изјаву? Ми хоћемо да верујемо да срп. пчелар. друштво није ништа знало за ту „поштену“ работу г. А. Ж. јер не можемо ништа смеом да претпоставимо, да би срп. пчел.

друштво дозволило атентат на најспособнијег и највреднијег радника на пољу пчеларства, који је у колико ми је познато, у самој крајевини Србији, четири пута одликован од разних друштава дипломама почасног и редовног чланства и кога је бивша београдска „Пчела“ назвала: оцем рационалног пчеларења у Срба.

Претпостављајући то нећемо за сада да досађујемо срп. пчеларском друштву, него ћемо да се поразговоримо са г. А. Ж.

Јадни г. Ацо будите уверени да вас од свега срца жалимо што цилитом којим се бацисте на г. Ј. Ж. сами себе љуто оскатисте. Жалимо вас, што већма него Топал папа за славом жудите, а слава од вас бега далеко далеко. Жалимо вас али вам помоћи не можемо, што сте се тако касно родили а још дуже спавали, те људи већ све измислише, а вама баш ништа не оставише. Та ми знамо да се ви љутите и на тога Берзона што измисли кошницу са покретним саћем, и на Берлепша због његова оквира, и на Хрушку због центрифугалне сираве и на Меринга и друге, јер ми смо уверени да би све то ви г. А. Ж. измислили. А како тек да не планете својим праведним (?) гњевом на проф. Ј. Ж. који до њега пусто пчеларско поље најлепшим миомирисним цвећем окити, одакле сте се и ви г. А. Ж. и многа пчела туђица слатка нектара насисала. Ко да се не љути на тога Ј. Ж. који већ четврт века на томе пољу ради, кад би то све новорођени реформатор г. А. Ж. преко ноћ створио.

Што се г. А. Ж. тако касно из душе ваше на рад кренуште, зашто се боље не пожурите? — Па ако не онда када је пчелареку њиву почео обрађивати проф. Ј. Ж. за што бар не пренуште и ви и ваши сарадници онда када је пре својих 14—15 година „Пчела“ у Београду излазила, него пустисте да се и по њој опет тај проф. Ј. Ж. са својим ученицима шири. Три четврти чланака у „Пчели“ радови су г. проф. Ј. Ж. и његових ученика г.г. С. Косановића, Гене Илића, Јов. Живковића, Јов. Милојевића, В. Лукића и т. д. Па и саме слике које је та пчела доносила цртали су опет богослови и ученици Ј. Ж. покојни Манојло Жутић и писац ових редака. И гле чуда! Не нађе се тада ни г. А. Ж. нити икоји од садашњих сарадника „Пчелара“ да стану на пут тој инвазији Ј. Ж. и његових ученика; већ је тај рад оберучке и са највећим похвалама приман, јер је — добро дошао.

Данас пак нашли сте се ви г. А. Ж. да се блатом баците на сав тај благословени и берићетни рад, заслепљени жеђу за славом. И нехотице ми падају на ум дивне Гундулићеве речи:

Ах! чјем си се захвалила
Ташта људска охолости!
Све што више стереш крила,
Све ћеш пака ниже пасти.

Па тако и ви г. А. Ж. у место славе побрали сте срамоту пред

целим пчеларским светом, који познаје рад ваш и рад проф. Ј. Ж. и коме је позната историја развитка рацијонал. пчеларства у Срба.

Немачки пчелари и данас се јадају да код њих још није рацијон. пчеларство у оној мери раширено како би они желели, па навађају разне узроке и препоне томе, те комбинују како да се исте отклоне. Тако ти стари практичари — Немци. А г. А. Ж. преко ноћ изналази нов пут, којим ће да поведе пчеларе у Србији, те је изглед да ће за најкраће време потећи мед у Србији већма него у „обећаној земљи“.

Но заман сте г. А. Ж. надали дреку, оно што је за пчеларство код Срба проф. Ј. Ж. ви нигда бити нећете, јер он је својим делањем само на пчеларском пољу (остали нас се његови књижевни и филолошки радови не тичу) створио за живота себи спомен чвршћи од челика. Нико вама не закрађује да и ви на унапређењу пчеларства радите, нико вам заслуга ваших г. А. Ж. (ако их брдете имали) порећи неће, па и славом вас увенчати готови смо; а о вама ће тада да „глас по свему свијету приши“ а при свем том доћи ћете тек далеко иза проф. Ј. Ж. — чија вам слава толико мира не да — оца рацијон. пчеларства у Срба. Јер може се родити још колико вам драго пчеларских величина, ипак Берзон остаје један Берзон, а професор Јован Живановић — један Живановић.

Иако је г. А. Ж. данас се башкарити и марвашити, кад је пчеларско поље толиким племенитим и скупоценим умним цвећем засадио г. Ј. Ж. али требали сте се ви у оно време кренути на рад, кад је то поље било гола пустиња, — па би вас онда видели какав сте детић. А данас је лако пчелар бити. Да апстрахујемо све пчеларске радове г. Ј. Ж. на сам његов „Српски Пчелар“ довољан је да од свакога — ко га темељно прочита — створи ваљана пчелара. Колико има проф. Ј. Ж. ученика, које је он живом речју пчеларити научио, исто толико има их, који проучавајући његово врсно дело „Српски Пчелар“ ваљани пчелари постадоше. Да, г. А. Ж. у време оно требали сте се ви засукати! Али тешко би пчеларству било да је на вас чекало, кад ви код тако лепо уређеног пчеларског поља, по коме на све стране мири разноврсно цвеће засађено руком проф. Ј. Ж. нисте кадри медом замедљати себе и другог, већ отров купите и отровом се служите; ал' не каже се забадава да „пчела по цвету купи мед, а паук јед“; па зато и прославља пчелу и Бог и људи, јер и она прославља Бога а служи на корист роду човечјем, — а отровног паука и паучину, тамане жене метлом и перушком, да им се не зна ни трага ни гласа. То је г. А. Ж. судба свију наукова.

Sed haec haec tunc!

Живановићевац
сарадник бивше „Пчеле“.

Слава „Српскога пољопривреднога друштва у Београду“.

На дан св. краља Милутина 30. октобра о. г. славило је „српско пољопривредно друштво“ у Београду у своме дому славу свечарску. Друштво је узело себи за свеца патрона св. краља Милутина, јер је за његово доба српска држава у економском погледу снажна била. „На дан својих кућевних слава и сеоских заветина, моле се наши ратари за ситну росу и благу дажду, за здравље своје чељади и стоке, за берићет у пољу и тору; напија се за грешног орача и за волове ранитеље; гости благосиљају домаћина, да где је рало одило, тамо жито родило: Богу колач, цркви летурђија, а људима хлеб, те да се њиме захране кљасти и богаљи; даље, у благосиљању жели се домаћину, да му пшеница по брду, а јечмови у долини од тежине класова полегну, беле овце да му поље прекриле, а ситне пчеле сунце замреже. и т. д.“ Пољопривредно друштво угледајући се као што вели орган тога друштва „*Тежак*“ на овакав обичај народњи помолимо се Богу и небеском заштитнику св. краљу Милутину да буде од помоћи свима српским привредницима те да им започета пољопривредна година буде срећна и берићетна како би богата жетва дала могућности да сви испуне своје дужности домаће и грађанске. Друштво је прославило своју славу као што сваки побожан Србин чини. После службе Божје у цркви и после црквенога обреда у дому отворио је сам краљ Александар као заштитник друштвени и **поучну изложбу** коју је пољопривредно друштво приредило.

На изложби су били изложени предмети из области: I. *воћарства*, II. *млекарства*, III. *пчеларства*, IV. *техничких цесева* (лац и коноцља) и V. *помоћних средстава* (планови, справе, модели и т. д.)

Изложба је трајала пет дана и свакоме је био улаз слободан и бесплатан.

Све ово, као племенито и корисно дело „Српског пољопривреднога друштва“ заслужује сваку похвалу, но када додамо да су уредници овога листа и пчелар и трговац Јосим Живановић из Карловаца посетили и разгледали ту изложбу и видели да је ова изложба била *заета врло лепа и корисна* колико по само „Српско пољопривредно друштво“, јер као што нам рече један од господe, који нам је показивао изложене предмете, да тим начином тек сазнају благо и вредност, које садржи у себи краљевина Србија, толико и још више је била корисна за све оне, који су ту изложбу походили, јер су на њој могли много научити. Кајлепши је део изложбе био воћарски. Ту си се могао нагледати сваковрсних лепих плодова, које је донело воће у Србији и уверити се шта Србија има и шта још

према томе може имати. „Српско пољопривредно друштво“ доказује овим, да му је стало до тога и озбиљно ради на томе, да развије и усаврши све гране пољске привреде у Србији од чега ће имати сама држава велику корист а „Срп. пољопр. друштво“ велику заслугу.

Морамо у овом листу споменути да је било изложених и пчеларских предмета особито пчеларских продуката, међу којима је било вредних за изложбу и похвалу, но као што се није могло ни очекивати тај део изложбе није био потпун, јер се у ово доба није ни могло све изложити што би се иначе могло и требало, будући се пчеларске изложбе у потпуном облику могу држати када још пчеле излећу и раде, дакле у августу, у почетку септембра, или раније.

Вративши се из лепа Београда задовољни са успехом „српског пољопривредног друштва“ одавде све чланове, који око изложбе привредеше, поздрављамо са жељом да им рад буде срећан и успешан свагда на корист српскога народа. Овим начином уједно захваљујемо се свој господи која су нас српском предусретљивошћу дочекала и помогла да смо све у изложби могли опазити и разгледати.

Одговорни уредник.



Одговори

Господину **Аци М. Живановићу** уреднику „Пчелара“ у Београду.

У овоме броју нашега листа ми вам чинимо и сувише почаст кадa ради вас запремамо толико простора, који би се могао користити употребити. Будите уверени да ми је жао колико простора у нашем листу, толико и онога времена, које на вас а ради других, да не би били „обмањени“ трошимо. Но колико ми је за то жао, толико — гледајући пример у животу пчела, које издржљиво одбијају насртаје „туђица“ — сматрам за дужност да вам неколико искрених речи кажем, не као „Херман“ г. главнога уредника, коме нису потребни адвокати нити их он тражи, него као члан румске пчеларске скупштине.

У деветоме броју нашега листа „Пчелара“ поводом оне изјаве коју је донела румска пчеларска скупштина, којом вам се скинула лажна образина, пишете да је та изјава „једна проста и безразложна одлука“ којом се тебоже пресуђује спор који „поодавно води г. Јов. Живановић пчелар и професор из Сремски Карловаца, са српским пчеларима у Краљевини Србији и који спор између себе још нису довршили“ те велите да је требало причекати „да се могло на основу стварних факата и пчеларске науке правилно оценили које у праву, дали г. Јов. Живановић или пчелари из Краљевине Србије и ко кога недостајно напада.“ Осим тога ве-

лите, да су сви пчелари на румској скупштини донели ону одлуку зато, што су „били обманути“ или „да су за љубав одбране некога, примили на се улогу браниоца за љубав, а не права или да г. Јов. Живановић осећа себе слабиим да се сам од умесних напада брани и тражи да се закљони иза какове резолуције и изјаве, што му као велеученом недоликује“. Те исте мисли у другој облику поновили сте у 10. и 11. бр. „Пчелара“ у одговору г. г. Др Ж. Миладиновићу, Марку Шаули и Ђ. Коларовићу као члановима одбора ad hoc румске пчеларске скупштине, који су потписали ону изјаву.

Пре свега допустите ми да вас запитам зар ви тако служите истини? Зар вама није зазор и срамота тако јавно газити истину и забашуривати праву ствар?! Када ви тако чините онда заиста није достојно вама одговарати и ја вам то не бих ни чинио, јер се види да се ви нећете никада истини покорити, али пошто ја добро прозирем вашу намеру, пошто ја, а и сваки, који је пратио ове ствари о којој је реч, лако може видети да је ваша намера да забашуривањем праве ствари и истине хоћете да „обманете“ оне своје читаоце, који не читају „Српскога Пчелара“ да помисле е јесте ви детић који ће већ једном кад било да било своја *крутина обећања* испунити, којима сте већ све пчеларе задивили. Или зар није тако? Та реците молим вас где се из оне изјаве види да се решавао какав спор између Јов. Живановића и *пчелара из Краљевине Србије*, који спор по вашим речима треба да се оцени „на основу стварних факата и пчеларске науке“ онда, када се тај спор буде полемиком у нашим листовима расправно?!

Који је то спор, који се као предмет пчеларски расправљао а који постоји између Јована Живановића и пчелара из Краљевине Србије?! Не, не није то предмет оне наше изјаве него је предмет оне изјаве ваше (г. Аце М. Живановића), које брутално изазивају г. проф. Ј. Живановића и ваше гадне подвале, којима недостојно вређате у 5 броју вашег листа проф. Живановића не само као пчелара, који је са својих великих заслуга заступа највећи пчелар у Срба, него га вређате и као карактерна човека, подмећући му да је његов исправак, који се односио на једно место из вашег „Пчелара“ потекао из непоштене намере, и ако је тај исправак написан у најучтивijiјем облику и ако томе исправку нисте порицали истинитост. То је дакле предмет оне изјаве а не какав спор између проф. Живановића и пчелара из краљевине Србије! Тим вашим извртањем истине и праве ствари не само да се нисте опрали од оне љаге, која остаје на вама него сте још горе пали у благо.

Ви се служите гадним средствима за своју обрану, па зар мислите да ћете вређањем других себе одбранили и себе на неку висину истаћи?! Није вам зар доста увреда и недостојних подвала, којима почастисте проф. Живановића за знак ваше „благодарности“ на његовим заслугама и делима, ради којих сте га некад сами предложили као што кажете за почаснога а после за редовнога члана „Срп-

скога Пољопривреднога Друштва“? Зар је баш потребно било поред тога да просвете још увреда и на сву пчеларску скупштину у Руми?! Ви велите да су чланови те скупштине донели ону одлуку или за то што су „обмањени“ или зато што им није стало до туђе части па дакле онда ни до своје, него неке само „за љубав“ јавно осуђују „права здрава човека“ а уз то се још и опет сећате професора Живановића, који је можда у таквоме друштву лако могао створити себи ону резолуцију, која му је тако „потребна“ била да се иза ње сакрије од „праведних, истинитих и научних“ ваших (г. Аце Ж.) нападаја!!! Заиста тиме много рекосте г. А. Живановићу! Шта ће на то рећи сви они пчелари из Бачке, Баната, Срема, Славоније и Босне који у Руми бежу и ону одлуку донесоме не знам — но ја ћу вам од своје стране рећи:

1. На пчеларској скупштини у Руми било је близу 150 пчелара са разних крајева из разних сталежа, међу којима је било не само обичних пчелара практичара, него образованих пчелара који су по спреми својој могли судити о вама (г. Аци Живановићу) као „пчелару“, који се до данас нисте *ничим* приказали као рационалан пчелар *осим празним и смешним обећањима* а тим пре су могли судити о вашој срамној изјави којом без икаква разлога на најнедостојнији начин насрнусте на професора Живановића, који са својих многих познатих заслуга вреди као први и највећи пчелар српски а насрнусте на њега у намери да га пред пчеларима српским понизите а себе узвисите. Дакле пчелари испуњени на румској пчеларској скупштини нису били „обмањени“ као што им ви недостојно подмећете, него су прихватили *свесно* и једногласно ону одлуку с којом вам се скида лажна образина.

2. На другу вашу предпоставку да су пчелари на румској скупштини, ако нису били „обмањени“ донели ону одлуку само „за љубав“ неке (мислите проф. Жив.) смем приметити да таква предпоставка прелази сваку границу и зато је најблажије да је назовемо дрска, када ви смете и можете том предпоставком и помислити да би 150 особа забораили на своје поштење, те да би свесни учинили човеку „невину“ таку неправду само „за љубав“ човеку „који је за осуду“! Заиста веће увреде од те нисте могли учинити.

3. На трећу вашу увредљиву претпоставку као да би се професор Живановић могао толико понизити, да сам тражи од пчелара испуњених на румској скупштини онакову одлуку како би се тобоже он могао сачувати од ваших „оправданих“ нападаја и иза те одлуке се заклонити примећујем, да је и то највећа неправда и зато безстидна увреда, учињена колико проф. Живановићу толико и опет свима онима пчеларима, јер с једне стране познајемо Проф. Ж. као човека, који би дао „све за образ а образ ни пода што“ и који је баш због чиста и чврста карактера од свију, који га познају особито поштован и уважен, те се не би никада толико понизио, да на такав начин извуче себе из борбе а особито из борбе на пољу пчеларства где му до данас код нас нико дорастао није, тим пре што он није

никоме ни остао дужан одговора ако га је требало дати а најмање с вама, за којег нико и не зна као пчелара или пчеларског писца — у осталом где је та полемика између њега и „вас“ на пољу пчеларства?! — с друге стране глупост само може претпоставити да би неко и смео тако што тражити од људи, које и не познаје и с којима се први пут видео. Ово је већ и сувишно износити. Што мислите пак да су пчелари на румској скупштини били такви људи од којих би се могла постићи било „обманом“ било „за љубав“ онаква изјава на то сам вам под 1. и 2. одговорно.

Из свега овога дакле видите да сте због таквих увреда одговорни. Но дозволите ми још да приметим што шта када се с вама бавим.

Није ли сажаљења достојан сваки онај човек, који нема толико скромности, када зна да нема заслуга на некоме пољу, а устаје охолно против онога, који са својих великих заслуга вреди као први?

Може бити да ја грешим, када овде вас мислим да немате заслуга на пољу пчеларске књижевности или пчеларства уопће, ја вас не мислим тиме вређати као ви оно нас, него ми докажете.

Са оним вашим потписом у последњем броју то нисте доказали, него право да вам кажем били сте ми смешни, а тако ћете изгледати многима. Често се спомиње ваша кошница, коју сте ви удесили, но пре него што ја изречем да нема ваше кошнице и да би ви сами то требали да изјавите ради истине, прикажите нам ту кошницу и назначите које су *оригиналне* црте те кошнице? Прошле године сам дао столару некоме да ми начини кошнице, он ми начини али не онако како сам му ја рекао, него случајно због дасака какве је он имао, начини ми кошнице са друкчијом мером него што сам желео — рецимо н. пр. са нешто дужим оквирима, да ли би се смела та кошница назвати по имену тога столара?

Да ли сте и ви привредили што у српској пчеларској књижевности осим може бити којег чланчића (?) па да би на основу тога могли тражити неки обзир према вама као „пчелару“ да се не каже н. пр. „неки“? Какав сте успех показали до сада пчеларећи? Ја знам да ће вам на та питања тешко бити одговорити.

Када би се ви знали упуштати са разлогом и разбором и са добром намером у расправљања пчеларских питања, па да се та решавају „на основу стварних факата и пчеларске науке“ радо би вас дочекали — но вама није до тога стало, ви сте доказали да је вама стало до тога да потиснете у Краљевини Србији старог Живановића па да дође нови Живановић као први и чајвећи пчелар, али до тога се не долази „тим путем“ него: „на озбиљнији рад г. Живановићу!“

Жао ми је што сте се ви без сваке заслуге појавили са својим не радом него „кваром“ да створите растројство између Срба пчелара с ове и с оне стране јер ми, ја и г. гл. уредник искрено смо се радовали како пчеларској заједници тако и листу „Пчелару“ у Србији и озбиљно сновасмо планове да братски и пријатељски сту-

пимо у свезу за опће наше добро. Хоће ли се браћа у Србији дати завести од вас или не видећемо, али немамо још разлога да се не надамо да неће него ће они сами пресудити овај спор. Неће се они дати „обманути“ да поверују вашим речима као да проф Живановић иде „злонамерно“ против пчелара у Краљевини Србији, неће они поверовати вашим злонамерним речима да је проф. Живановић непријатељски расположен према Српству и напретку српском у Краљевини Србији, када је рекао да Србија није учинила скок на економском пољу после ослобођења, јер то ено ономад исто рече и сам краљ Србије у своје говору у дому пољсепривреднога друштва! Разумеће они сви проф. Живановића без сумње боље него што сте ви г. А. Ж. изврнули његову жељу у злу намеру. Знаће они да је професор Живановић бољи Србин и родољуб него ви, јер то доказује до сада сав живот и рад проф Живановића.

Дакле шаљући вам г. А. Живановићу српски поздрав желим од вас мање речи и празних обећања а више дела!

„На озбиљнији рад г. А. Живановићу!“

Одговорни уредник.



Путници учитељи у Угарској.

(Историја, устројство, рад и успех те установе.)

— Valló János —

(Наставак)

Путници учитељи добили су ове наредбе:

1. да имају проучити пчеларске прилике у оним жупанијама, по којима путују, те да на основу стечених података поднесу своје извештаје министру пољске привреде о томе шта где смета развитку рацијоналнога пчеларства и како би се сметње најлакше отклониле.

2. да се труде да свуда проповедају рацијонално пчеларство и да публику убеде да је рацијонално пчеларење претежније од простог, да распростиру добре кошнице, да буду свакоме на руци како ће најлакше набавити потребне приборе, да свакоме потребне поуке пруже и да процењују вредност пчеларских продуката.

3. да имају у првом реду узети на око школске учитеље и њих задобити за пчеларство пошто су народни учитељи најзгоднији органи за ширење рац. пчеларства у народу и пошто пчеларство може њима самима уз малу учитељску плату добро доћи као материјална помоћ.

4. ради тога путници учитељи пчеларства имају у згодно време и на згодно место сазивати народне учитеље појединих срезова и ту им држати теоретска и практична предавања из рац. пчеларства и свакоме послужити потребним саветима.

5. слична предавања имају држати и за економе где им зато пружи прилика, наравно да се предавања имају удесити према дотичним приликама.

6. да би се рацијонално пчеларство што јаче раширило и пробудило интересовање код света, дужност је путника учитеља да свуда где се и најмања наклоност опази организују ма и најмања пчеларска удружења и у ту сврху да послуже потребним упућством.

7. Путници учитељи имају обратити особиту пажњу како она пчеларска и економска друштва, која већ постоје, раде на пољу пчеларства.

8. Путници учитељи осим службених пчеларских предавања треба да употребе сваку згодну прилику те да ма и најмањим саветом помогну напредак пчеларства.

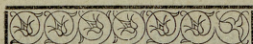
9. Путници учитељи имају свој рад вршити по извесном плану и зато морају свакога последњег месеца у години поднети свој план на одобрење, у коме ће изнети шта и како мисли дотични учитељ у години што долази радити, у које опћине мисли ићи и т. д.

10. Свакога последњег дана у месецу имају путници учитељи подносити министру потпун извештај о раду у томе месецу. Уз то има и један путнички дневник у коме ће опћински начелници потврдити у коме је месту и којег је дана био путник учитељ. На крају године дужан је сваки путник учитељ поднети један опширан извештај у два примерка, који ће обухватити сав рад у минулој години и уз то ће се у том извештају навести постигнут успех, евентуалне сметње, предлози и т. д.

11. Путници учитељи при своме раду имају се равнати по упућствима Н. Гранда.

Никола Гранд као први путник учитељ служећи се напред наведеним наредбама стекао је искуства тако, да је његов рад могао послужити као упућство доцније наменованим учитељима. Н. Гранд је држао за врло потребно, да се сваке године путници учитељи састану на договор ради измене мисли што је и учињено, те се сваке године зими сви путници учитељи и састају ради саветовања. Први такав састанак између прва три путника учитеља одржао се 1882. г. 26. децембра у Бузијашу.

(Наставиће се).



Књижевност.



— Писма о пчеларству. За народ написао Иван Маширевић. Издао „Матица Српска“ из задужбине Петра Кољевића. У Новом Саду, 1898.

Ова је књижица написана у облику писама, у којима се разлаже врло лијепим народним језиком а на вјешт врло популаран начин, ко-

рист од пчеларења. У тијем се писмима разлаже: Шта нам даје пчеларство? Ко може пчеларити? Материјална корист од пчеларења. Пчеле оплођавају биљке. Морална корист од пчеларења. Пчеле оплођавају биљке. Морална корист од пчеларења. Здравствена корист од пчеларења. Научна корист од пчеларења. Прво упутство у пчеларење. Писац је све то разложио лијепим коректним језиком и врло лаким стилем тако да та писма његова добивају привлачну снагу, те ће многога, који није пчелар, а буде их читао, задобити за пчелара. Ми препоручујемо ова писма од свега срца почетницима, у којима ће не само наћи поуке него и душевне насладе, које отварају врата широм у чаровно царство појезије економске. Г. у.

* * **Србобран народни српски календар за просту 1899. г.** уредио *Ивант И. Димић*. Цена 40 новчића. Оно што рекосмо у прошлом броју приказујући „Орао“ календар можемо скоро од речи до речи поновити овде приказујући ову народну књигу. По садржају и по спољашњој лепоти заслужује ова књига име „народни српски календар“. По вредности не би се та књига постидела ни као народна књига и код већих народа. Осим многих лепих слика и многих добрих и корисних чланака, који украшавају ову народну књигу спомињемо овде пчеларски чланак из пера глав. уредника овог листа: „О кошницама и пчеларењу“. Ову народну књигу препоручујемо свакоме те и опет понављамо да би требало да наши свештеници и учитељи обавесте народ, коју књигу да узимају, да не би у место „Србобрана“ и „Орао“ преварени били и купили „бофл“ из књижаре *Браће М. Поповића* под именој „„Велики“ Србобран“ или „„Велики“ Орао“.

* * *Српски великокикиндски илустровани Календар за 1899. год. уређује Љубомир Логич*, година 19-та. И ово је већ од пре познат као један од добрих мањих календара. И ове године му је садржина лепа и здрава и зато га препоручујемо онима, који купују мање календаре, цена му је 25 новч. У овом календару има пчеларски чланак од *Миливоја Чудомировића* са насловом: „Из пчеларства?“

П а б и р ц и

— На скупштини њемачких и австроугарских пчелара државној септембра у Салцбургу говорио је Дикел о својој гипотези, која иде против теорије Берзонове. На тој се скупштини појавила Диклова гипотеза, ту се расправљала и ту је сахрањена заједно са лажним експериментима Пењића, уредника „Хрватске пчеле“. На истој је скупштини углављено да се држи до године скупштина пчеларска у Келну.

— У *Винодолском Законику* од год 1288. долази §, који се тиче пчеле, овај: Ошце, ако нигде в ноци ће скрал в осикѣ ники скот, вола на г8мнѣ жито, вола на 8лицци, в мести гди се схранаю пчеле, мед: такоје плати кнезѣ либар.

и. ако ест онде клич бил „помаган“; а ва дне солднини. М. и такоє в ноци, ако нић онде бил вапан; и шкодѣ дѣпалѣ, какои писано; и клич е верован.

— Цјеновник за кошнице и справе пчеларске Јосима Живановића, трговца и пчелара у Карловцима може добити сваки на захтијевање. Ко жели справу за прављење вјештачкога саћа имати, требало би сада преко зиме да наручи како би је могао имати у своје вријеме. Најмање петнаест дана траје док се таква справа начини и овамо стигне. Справа та кошта 13 фор. за саће, које је велико 27×28 см.

* * * Г. Ђорђе Сударски пчелар из Томашеваца (Банат) пише нам да је ова цела година као скоро свуда била и код њих рђава по пчеларство. У њихову је крају паша изврена па и ове године је било цвета доста, али ипак слабо меда. Они пчелари који су за време багрена тресли мед морали су пре узимљивања своје кошнице хранити и спајати па ипак су им кошнице несигурне ушле у зиму. Цена меда (босилјковцу) код њих је 34—36 фор. по мет. центи.

Овоме броју додајемо два листа преко табака.

Исправак.

У пређашњем броју „Српскога Пчелара“ на стр. 27. место „како г. Живановић прави његово кипарско вино“ треба „своје кипарско вино“. На истој страни на претпоследњем реду место „сипа се“ треба „усте се“. На 28. стр. у другом реду место *сипа* треба *усте*.

Одговори.

Ч. г. *Голуб Петровић* парох — Добрица. Ви сте измирили претплату до 1. јануара 1899. г.

Г. *Ј. Бурић* — Жебељ — ствар је у ред доведена.

Власници Јован Живановић и Иван Маширевић.

Претплата, огласи, рекламације, рукописи и све што се тиче уредништва шаље се уредништву „Српског Пчелара“ у Ср. Карловце.

Претплату за Србију прима Пчеларско-воћарска задруга у Београду.

За огласе и објаве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 30 нов. — Неплаћена писма се не примају.

Рукописи се не враћају.

Штампа Српске Манастирске Штампарије.